

IFJÚSÁGI PÁRBSZÉD MAGYARORSZÁGON

– KUTATÁSI EREDMÉNYEK ÖSSZEFOGLALÁSA

– Kovács Péter, a NIT alelnöke –

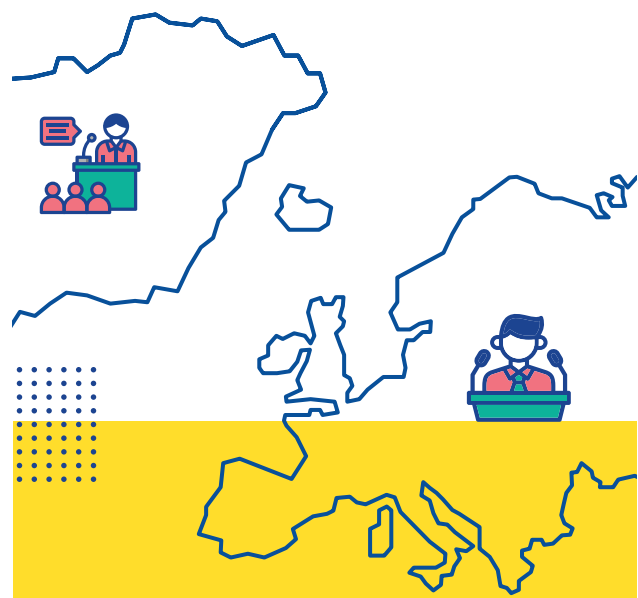
Rezümé: A publikáció a Nemzeti Ifjúsági Tanács Ifjúsági Párbeszéd projektjének keretében, 750 fő megkérdezésével végzett kutatás eredményei alapján készült. A vizsgálat során a két európai ifjúsági cél,¹ a 4. számú (vidéki fiatalok előrelendítése – a fiatalok munkavállalása és a fiatalok vidéken maradása), valamint 9. számú (tér és részvétel biztosítása mindenkinek) kapcsán kérdeztük a magyarországi fiatalokat.

Mi is az az Ifjúsági Párbeszéd?

Az Ifjúsági Párbeszéd az Európai Unió egyik olyan kiemelt ifjúsági projektje, melynek fő célja, hogy a fiatalokat érintő kérdésekben dialógus jöhessen létre a döntéshozók és a célcsoport között, lokális és európai szinten is. A párbeszéd-folyamat az Európai Unió Tanácsának működéséhez illeszkedve 18 hónapos ciklusokra oszlik, és a soros elnökségi triókhöz igazodik (a legnagyobb esemény, a félévente megrendezésre kerülő európai ifjúsági konferenciák házigazdája minden esetben az elnökséget betöltő ország). A 2019 januárjában indult negyedik ciklus fő témája („Teremtsünk lehetőségeket a fiatalok számára!”) három alrészre oszlott: a munka és a minőségi foglalkoztatás jövője; az ifjúságimunka-lehetőségek, valamint az ifjúságsegítő oktatása és képzése; továbbá a vidéki fiatalok lehetőségei.²

A folyamat megvalósítása során minden egyes európai uniós tagállamban nemzeti munkacsoportok felelnek azért, hogy a párbeszédbe minél több fiatal kapcsolódhasson be. A Magyarországon 2010-ben indult európai uniós Ifjúsági Párbeszéd nemzeti munkacsoportját hosszú évek óta a Nemzeti Ifjúsági Tanács koordinálja, a tagok között pedig egyenlő arányban vannak jelen minisztériumok és háttérintézmények delegáltjai (Emberi Erőforrások Minisztériuma, Innovációs és Technoló-

giai Minisztérium, Igazságügyi Minisztérium, Tempus Közalapítvány), valamint civil résztvevők is (Országos Diáktanács, Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája, V4SDG). A munkacsoport egy-másfél havonta megrendezett ülések keretében tárgyalja meg az aktualitásokat, ellenőrzi a projekt megvalósulásának előrehaladását, valamint meghatározta a ciklus prioritásait és a célok minél szélesebb körű megismertetésének lehetőségeit a fiatalokkal.

¹ Az Európai Ifjúsági Konferencián a fiatalok által 2018-ban megfogalmazott 11 Európai Ifjúsági cél <https://youth-goals.eu> (Letöltés ideje: 2021.05.03.)

² A program összefoglalását lásd az Európai Bizottság, valamint a magyarországi nemzeti munkacsoport weboldalán: https://europa.eu/youth/get-involved/eu%20youth%20dialogue/what-eu-youth-dialogue_hu és <https://ifjusagitanacs.hu/szolj-bele/> (Letöltés ideje: 2021.05.03.)

Minden párbeszédciklus során egy online kutatást végzünk az adott időszak témái kapcsán a 14–29 éves korosztály körében. Az ideai felmérés célja volt többek között, hogy komplex képet kapjunk a fiatalok belső migrációs (vidékre és városba költözés) döntéseivel kapcsolatban, valamint hogy milyen lehetőségekkel és előfeltevésekkel tudnak a fiatalok bekapcsolódni a döntéshozatalba Magyarországon. A későbbiekben ezen kutatás legfontosabb megállapításait kívánom összefoglalni.³

A válaszadók szociodemográfiai jellemzői

Az adatfelvétel 2020. november–december során zajlott, mely idő alatt 750 fő töltötte ki a kérdőívünket. A mintavétel során a célcsoport legnagyobb részét az iskolarendszerű képzésen keresztül, a képzési helyek megkeresésével értük el. Ebben segítséget nyújtottak az általános iskolák, a középiskolák, valamint a felsőoktatási intézmények. Az oktatási intézményeket a területi eloszlás kiegyensúlyozására ügyelve valósítottuk meg. A célcsoport tankötelezettségi kor feletti, egyetemen nem tanuló részét hólabdamódszerrel értük el. A válaszadók többsége, mintegy kétharmada nő volt, korcsoport szerint pedig enyhén a 19–25 éves kitöltők domináltak (36%). A 16–18 és a 26–30 évesek is a minta mintegy egy-egy harmadát képezték. Szinte minden megkérdezett Magyarországon született és itt is élt az adatfelvétel pillanatában, többségük pedig nem vidéki (55,2%). Iskolai végzettség tekintetében jellemzően általános iskolai végzettséggel vagy érettségivel rendelkeznek, és jelenleg is tanulnak még. A válaszadóink nagy része nem tartozik etnikai (84,2%) vagy vallási (85,6%) kisebbségi csoportba (Kutatási összefoglaló, 2020, 4–9. o.).

Legfontosabb megállapítások

A kutatás során megkérdezettek 47,4%-a értett egyet azzal valamilyen formában, hogy Magyarországon a vidéki hagyományokat megbecsülik, valamint, hogy a vidéki lakhatási lehetőségek megfelelőek egy fiatal számára. A válaszadók a vidéki térségek infrastruktúrájának és közlekedési lehetőségeinek fejlettségével voltak legkevésbé elégedettek (Kutatási összefoglaló, 2020, 15. o.). Az utóbbi években számos kormányzati döntés született a vidéki elvándorlás mérséklése érdekében, ezek közé sorolható a falusi CSOK, a mezőgazdasági támogatások mértékének emelése, valamint a Falusi Civil Alap létrehozása.⁴ **A kutatás eredményeiből egyértelműen kiolvasható, hogy a következő időszak fejlesztési forrásainak egy jelentős részét – az ifjúság szemszögéből – a vidéki infrastruktúra fejlesztésére lenne szükséges fordítani.**

A hagyományos közösségi terek megléte, funkciója évek óta kiemelt téma az ifjúság szakmai diskurzusban. Azon fiatalok körében, akik válaszoltak arra a kérdésünkre, hogy milyen az ideális közösségi tér, legnagyobb arányban (80%) úgy gondolták, hogy az alkalmas különböző programok lebonyolítására. Ezen kívül még kiemelten fontos volt számukra, hogy segítse a kikapcsolódást és a szórakozást (74%), valamint társalgásra, beszélgetésre alkalmas legyen (72,5%). Legkevésbé lényegesnek azt tartják, hogy a közösségi tér „információt” nyújtson – ezt mindössze a kitöltők 42,1%-a említette (Kutatási összefoglaló, 2020, 18. o.). **Ezek a válaszok felvetik a kérdést, hogy – főleg a Covid-19-pandémia következtében megerősödő online és digitális lehetőségek mellett – a jövőben mekkora lesz a szükség fizikai közösségi terekre.** Fontos kérdés az fiatalokkal foglalkozó szakemberek számára továbbá az is, hogy mely szolgáltatásokat és milyen módon kell ezekben a közösségi terekben megjeleníteni.

³ A kutatási összefoglaló az alábbi címen érhető el: <https://ifjusagitanacs.hu/a-fiatalok-munkavallalasa-es-videken-maradasa/> (Továbbiakban: Kutatási összefoglaló 2020, letöltés ideje: 2021. 05. 03.)

⁴ A pályázatokat a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. írja ki <https://bgazrt.hu/tema/cimlap/tamogatások/magyar-falu-program/> (Letöltés ideje: 2021. 06. 03.)

A célcsoport döntéshozatalba való bekapcsolódása a megkérdezettek harmada szerint kifejezetten, 27,8%-a szerint pedig inkább fontos. Akik válaszoltak a szakpolitikákat érintő kérdéseinkre, legnagyobb arányban (88,5%) az oktatás ügyét jelölték meg, amelynek tényleges döntéshozatali folyamataiban kulcsfontosságú lenne a fiatalok részvétele. Szintén kimagaslóan fontosnak mutatkozott a környezetvédelem (77,8%), a művelődés, kultúra, média (73,6%) és a szórakozási lehetőségek (70,1%) ügye (Kutatási összefoglaló, 2020, 27. o.).

A választójog 16 éves korra történő kiterjesztése és a reprezentatív ifjúsági érdekképviseleti szervezetek megerősítése már évek óta foglalkoztatja a hazai közbeszédet. Az ifjúságpolitika alakítói és a szakemberek számára a legfontosabb tanulság az lehet, hogy az igény igenis jelen van a megkérdezettekben, hogy véleményüket kifejtsék: ha keressük és kérdezzük őket, be fognak kapcsolódni a döntéshozatali folyamatokba. Érdekes azonban, hogy a kitöltők majdnem fele (46,2 %) nem, vagy inkább nem értett a választásokon való részvétel 16 éves korra való leszállításával, mindössze tizedük értett egyet teljes mértékben. Rákérdeztünk továbbá arra is, hogy az aktív állampolgársághoz és a hatékony érdekképviselethez

mely kompetenciákat tartják a legfontosabbnak. A lista élén a problémamegoldó készség, a konfliktuskezelés, az érvelés és meggyőzés, valamint a jó kommunikációs és kapcsolatteremtési készség végzett, ezeket egyenként a kitöltők több mint 75%-a jelölte meg. A válaszolók több mint harmada (36,4 %) az iskolarendszerű oktatásban egyáltalán nem vett részt olyan tantárgy óráin, amelyek ezeket fejlesztették volna, így egyértelműen megállapítható, hogy ez továbbra is elsősorban a fiatalokkal foglalkozó szakemberek és szervezetek, valamint a nem formális oktatás feladata.

Összefoglalás

Jelen publikációban a Nemzeti Ifjúsági Tanács Ifjúsági Párbeszéd projektjének keretében végzett, 750 fős mintavételen alapuló kutatásán keresztül mutattuk be a magyarországi fiatalok véleményét a vidéken maradásról és a döntéshozatali folyamatokba való bekapcsolódásról. A felmérés néhány eredményének és összefüggésének bemutatásával három olyan lehetséges jövőbeli irányra igyekeztünk fókuszálni, amely az ifjúságsegítő szakma számára meghatározók lehetnek a Covid-19-pandémia után újrainduló szektor fejlesztésében.

